



Rektor

Till Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ba.eu@regeringskansliet.se
F.k. Utbildningsdepartementet

Yttrande över betänkandet Verktyg för skydd av EU-medel – Rättsliga förutsättningar för svenska myndigheter att använda Arachne och Edes (SOU 2025:112) dnr Fi2025/O2098

Inledning

Karolinska Institutet (KI) vill tacka för möjligheten att lämna synpunkter på Betänkandet Verktyg för skydd av EU-medel – Rättsliga förutsättningar för svenska myndigheter att använda Arachne och Edes (SOU 2025:112)

Karolinska Institutet (KI) delar utredningens övergripande ambition att stärka skyddet av EU:s finansiella intressen. KI vill samtidigt betona vikten av att föreslagna verktyg och åtgärder tillämpas på ett proportionerligt och ändamålsenligt sätt, med hänsyn till forskningens särskilda villkor och de praktiska konsekvenserna för lärosäten.

KI:s synpunkter avgränsar sig till det som är specifikt för universitet och högskolor och med utgångspunkt i hur tillämpningen av de föreslagna verktygen potentiellt kan komma påverka universitet och högskolors verksamheter.

1 Övergripande synpunkter

KI konstaterar att EU finansierad forskning ofta bedrivs i komplexa internationella samarbeten, med långa tidshorisonter och betydande osäkerhet i både vetenskapliga och administrativa utfall. Dessa förutsättningar skiljer sig i flera avseenden från andra bidragsfinansierade verksamheter och bör enligt KI beaktas vid

användning av riskanalys och kontrollverktyg såsom Arachne och EDES.

KI vill vidare understryka vikten av proportionalitet i tillämpningen. En alltför omfattande eller schablonmässig användning av riskklassificeringsverktyg riskerar att medföra betydande administrativ belastning även i verksamheter där den faktiska risken för oegentligheter är låg. Detta kan i förlängningen påverka forskares och lärosätens benägenhet att delta i EU finansierade projekt.

2 Synpunkter avseende konsekvenser för lärosäten

KI bedömer att utredningen i begränsad utsträckning belyser de praktiska konsekvenserna för forskningsutförande organisationer. En ökad användning av EU baserade kontrollverktyg kan innebära behov av:

- ökad administration,
- anpassning av befintliga administrativa system
- utbildningsinsatser för forskare och stödpersonal
- samordning inom lärosäten.

KI anser att dessa konsekvenser bör beaktas i det fortsatta berednings och implementeringsarbetet.

För att säkerställa en effektiv och enhetlig tillämpning ser KI behov av nationell samordning och gemensam vägledning. Det är enligt KI angeläget att tillämpningen av föreslagna verktyg inte utvecklas olika mellan berörda aktörer.

KI ser därför positivt på fortsatta insatser som främjar dialog, samordning och erfarenhetsutbyte mellan berörda myndigheter och forskningsutförande organisationer.

3 Avslutande synpunkt

KI delar utredningens övergripande mål men vill betona vikten av att åtgärder för skydd av EU medel utformas och tillämpas på ett sätt som är proportionerligt och anpassat till forskningens villkor. En väl avvägd balans mellan kontroll, tillit och praktisk genomförbarhet är avgörande för att

värna både ett effektivt skydd av EU medel och ett fortsatt starkt svenskt deltagande i EU:s forsknings och innovationsprogram.

I ärendets beredning har deltagit avdelningschef Björn Kull, avdelningschef Sven Carlsson och enhetschef Carolina Kristell

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Annika Östman Wernerson i närvaro av universitetsdirektör Veronika Sundström efter föredragning av avdelningschef Björn Kull. Medicinska föreningens ordförande Linnea Ammer Jansson har delgetts beslutsförslaget och beretts tillfälle att yttra sig.

Annika Östman Wernerson

Björn Kull